

YUCOM

Komitet pravnik za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

Kršenje ljudskih prava i demokratije **Sistem za rano upozoravanje** **Newsletter No. 42**

Presuda MKSJ u slučaju Milana i Sredoja Lukića

Sudsko veće *Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju* sa **Patrikom Robinsnom** kao Predsedavajućim sudijom osudilo je dana 20. 07. 2009. godine **Milana Lukića** na doživotnu kaznu zatvora a njegovog rođaka **Sredoja Lukića** na kaznu zatvora u trajanju od 30 godina zbog ratnih zločina i zločina protiv čovečnosti nad bosanskim Muslimanima u Višegradu (Bosna i Hercegovina) u periodu od 7. juna 1992. do 10. oktobra 1994. godine.

Milan Lukić je proglašen krivim za: progon; ubistva; istrebljenje; nehumana dela i okrutno postupanje kao zločine protiv čovečnosti i ratne zločine dok je **Sredoje Lukić** proglašen krivim za činjenje i pomaganje i podržavanje zločina progona, ubistva, okrutnog postupanja i nehumanih dela.

Milanu Lukić je gore navedena krivična dela počinio u vezi sa šest odvojenih događaja:

1. Ubistvo 5 bosanskih Muslimana na obali reke Drine negde oko ili 7. juna 1992. godine;
2. Ubistvo 7 bosanskih Muslimana u fabrici nameštaja *Varda* negde oko ili 10. juna 1992;
3. Spaljivanje 59 živih ljudi (uključujući i žene i decu) u kući u Pionirskoj ulici u Višegradu negde oko ili 14. juna 1992;
4. Spaljivanje najmanje 60 živih ljudi (uključujući i žene i decu) u kući u višegradskom naselju Bikavac negde oko ili 27. juna 1992;
5. Premlaćivanje zatvorenika u logoru u kasarni Uzamnica u Višegradu u periodu od avgusta 1992. do oktobra 1994;
6. Ubistvo **Hajre Korić** u junu 1992.

YUCOM

Komiteet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

Sredoje Lukić je proglašen krivim za dva odvojena incidenta:

1. Spaljivanje 59 živih ljudi u kući u Pionirskoj ulici; i
2. Mučenje zatvorenika u logoru u kasarni Uzamnica.

Iako mu je optužnica na teret stavljala i spaljivanje ljudi u naselju Bikavac, sudsko veće je došlo do zaključka da tužilaštvo nije "izvan razumne sumnje" dokazalo da je **Sredoje Lukić** bio prisutan prilikom incidenta vezanog za spaljivanje ljudi u naselju Bikavac.

Sudsko veće je došlo do zaključka da je **Milan Lukić** lično ubio najmanje 130 ljudi a Predsedavajući sudija **Patrik Robinson** koji je zločine okarakterisao kao "bezobzirno nepoštovanje ljudskog života" u obrazloženju je naveo: "U previše dugoj, tužnoj i mizernoj istoriji ljudske nečovečnosti prema drugom čoveku, požari u Pionirskoj ulici i na Bikavcu sigurno zauzimaju visoko mesto. Na kraju XX veka, obeleženog ratovanjem i krvoprolićem kolosalnih razmera, ovi užasni događaji ističu se po zlokobnosti spaljivanja, po očiglednom predumišljaju i proračunatosti koji su ih definisali, po čistoj bezobzirnosti i brutalnosti".

Treba napomenuti i da optužnicom nisu bila obuhvaćena dva slučaja otmice i ubistva, jednom 16 a drugi put 19 civila muslimanske veroispovesti (tada građana SRJ) 1992. i 1993. godine u mestima Sjeverin i Štrpci. Zbog zločina u Sjeverinu **Milan Lukić** je pred Okružnim sudom u Beogradu pravosnažno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 20 godina.

REAKCIJE NA PRESUDU

Iako je presuda danima predstavljala glavnu vest u svim najvažnijim medijima, upadljivo je ćutanje najviših državnih funkcionera, pre svih predsednika Republike **Borisa Tadića**, ali i premijera **Mirka Cvetkovića** i ostalih ministara, pogotovo ako se uzme u obzir da u većini prethodnih slučajeva kada su donošene presude MKSJ-a nisu propuštali priliku da ih

YUCOM

Komitet pravnik za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

komentarišu¹. Uprkos tome, državni funkcioneri srednjeg ranga, pravosudni zvaničnici i ostale javne ličnosti su ili u potpunosti podržali presudu ili su pružili podršku uz izvesne nepomene, tako da je portparol *Tužilaštva za ratne zločine* **Bruno Vekarić** presude Haškog tribunala **Milanu** i **Sredoju Lukiću** ocenio kao "pravnu pobjedu **Serža Bramerca** i njegovog tima" i "pravdu za žrtve", dok je advokat **Dragoljub Todorović** koji je zastupao porodice oteatih putnika iz voza u Štrpcima naveo da mu nije jasno zašto "**Karla Del Ponte** nije optužnicom obuhvatila zločine u Štrpcima i Sjeverinu iako je za to bilo više nego dovoljno dokaza". Treba skrenuti pažnju i na izjavu potpredsjednika *Sandžačke demokratske partije* **Meha Omerovića** koji je povodom presude **Lukićima**, izjavio da "Radio-televizija Srbije treba da objavi informacije o prirodi zločina, a ne samo o visini kazne". Podrška presudi je izražena i preko brojnih komentara posetilaca internet sajtova koji su izražavali zgražanje nad počinjenim zločinima i uverenje da je ovakvom presudom najzad ostvarena pravda za žrtve zločina.

B92:

Nijedna kazna nije dovoljna za ovakva nedela. Dve godine ih niko nije sprečio? Ko će kazniti te koji su morali da spreče? A one koji su planirali i podsticali???

Koja će nas reka oprati...

(*Ima ih više...*, 20. jul 2009 02:20)

Naravno da se takvi monstumi nikad ne kaju jer kad bi znali da kajanje postoji ne bi takve stvari ni činili. To je strašno šta se sve činilo. A najstrašnije što i danas svuda oko nas žive slični ljudi sa sličnim idejama ali nije stvorena politička klima da pomisle da bi mogli proći nekažnjeno sa ovakva i slična dela (*Vukašin*, 20. jul 2009 11:27)

Bio sam pripadnik Vojske Republike Srpske za vrijeme rata. Stid me je i sramota ovakvih monstuma koji su bili u nasim redovima... Strava i užas me

¹ Najkarakterističniji je bio slučaj tzv "Vukovarske trojke" kada je pukovniku **Veselinu Šljivančaninu** kazna u žalbenom postupku preinačena sa 5 na 17 godina zatvora i kada nijedan državni funkcioner nije propustio priliku da osudi presudu. Bezmalo ceo državni i politički vrh Srbije je 2006. burno reagovao i na presudu bošnjačkom optuženiku **Naseru Oriću**.

YUCOM

Komiteet pravnikaa za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

obuzimaju kad pomislim šta su radili i kako je bilo jadnim ųrtvama u tim trenucima... Nema pravde na ovom svijetu, i nema dovoljne kazne za ove monstrume. Sram neka je sve njih koji su izvršavali, i one koji su planirali i naređivali, kao i sve one koji ih brane i podrųavaju, ako ovo citaju, sram vas bilo!!!

(Alex C., 20. jul 2009 12:21)

Ipak: iako malobrojne, ne mogu a da se ne pomenu reakcije koje dolaze sa uobičajenih mesta (desničarska štampa i pojedini opozicioni političari) i u kojima preovladavaju uobičajeni stereotipi da je "Haški tribunal pristrasan" i da su "Milan i Sredoje Lukić osuđeni samo zato što su Srbi" za šta se kao ključni dokaz najčešće navode oslobađajuće presude **Naseru Oriću** i **Ramušu Haradinaju** pred MKSJ-om. Primeri:

Narodna poslanica *Srpske Radikalne strane* **Vjerica Radeta**: "Ovo je još jedan dokaz da je Haški tribunal formiran isključivo da bi se presuđivalo Srbima. Oslobađaju Šiptare i Naseru Orića, a nama odrapljaju najveće moguće kazne. Nijedan Srbin se još nije izvukao"².

Funkcioner *Srpske napredne stranke* **Borislav Pelević** : "Ako je Haški tribunal mogao Veselinu Šljivančaninu da poveća kaznu sa 5 na 17 godina sa istim dokazima i svedocima, a oslobodi Naseru Orića, koji je, prema podacima UNHCR, odgovoran za smrt 3.267 Srba, onda je jasno da je to antisrpski sud"³.

Dnevni list *Kurir* u broju od 22. 7. 2009. objavljuje tekst pod naslovom "Nepravda" koji sadrži emotivno intoniranu izjavu sestre **Milana Lukića**, **Draginje Baltić**. U tekstu preovladavaju uobičajeni stereotipi o "anti-srpskom sudu" i nedovoljnim dokazima na osnovu kojih je **Milan Lukić** osuđen.

Izdanje dnevnog lista *Pravda* od istog dana objavljuje tekst pod naslovom "I Srbi su bili ųrtve u istočnoj Bosni" koji presudu karakteriše kao politički motivisanu i pristrasnu, a MKSJ kao tribunal koji je "problematičan" i kao sud "koji je napravljen da sudi samo Srbima". Ovakvi stavovi potkrepljeni su izjavama brojnih, uglavnom opozicionih političara kao što su **Aleksandar**

² *Glas javnosti* 21. 7. 2009.

³ *Glas javnosti* 21. 7. 2009.

YUCOM

Komitet pravnikā za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

Čotrić (SPO), Borislav Pelević (SNS), Dubravka Filipovski (NS), Zoran Nikolić (DSS) i Vladan Batić (DHSS).

Ovde treba istaći i komentare nekih od posetilaca website-ova dnevnih listova *Politika*⁴ i *Press*, i to ne samo zato što neki od njih predstavljaju direktnu podršku **Milanu** i **Sredoju Lukiću** i na najrazličitije načine opravdavaju zločine koje su njih dvojica počinili, nego i zbog činjenice da su oba ta lista poznata po bliskosti sa Vladom Republike Srbije:

Dnevni list *Press*:

Da bilo bi malo jer ti si ųedan Srbske krvi, da ima pravde zveri poput Haradinaja i Nasera Orica bi dobili istu kaznu a ovako ... Sve ovo je farsa koja ne služi istini i pravdi već pravi pokrice za bombardovanje naše države i otimanje dela teritorije. Ako ima neke utehe za Lukiće onda je to da Drina nije više granica Srbskog naroda već i sa leve i sa desne strane su Srbi. (*Mitar* 21.07.2009, 01:10)

Ne vidim zveri, vidim samo heroje! Smrt Hagu, sloboda Šešelju! (*anonymous* 21.07.2009, 01:57)

opet nam namestiše krivicu, pravda za Milana!! on je heroj a tu ga prikazuju kao zločinca, gadovi iz haaga i domaće budale i izdajnici! (*anonymous* 21.07.2009, 04:04)

Hvala veliko i Milanu i Sredoju na svemu sto su dali srpskom narodu, neki navodni zločini nikad neće naterati prave Srbe da zaborave šta su ova dvojica učinili za srpski narod i branili srpku nejač od ustaških i juničarskih hordi zla dok su neki koji ga danas osuđuju bili po Americi i ostalim zemljama koje su nam decu ubijale (Đinđić, Tadić, Dinkić...)! Hvala vam braćo obadvojici ginuli ste za Srbiju a Srbija vam ovako vraća, ipak ima Boga koji gleda izdaju svete zemlje i svega sto je pravoslavno, tako je i Đinđića kaznio za zlodela protiv srpskog naroda! (*Uros* 21.07.2009, 04:10)

⁴ Kod *Politike* je važno napomenuti da se radi o novinama koja su u vlasništvu i pod direktnom kontrolom Vlade.

YUCOM

Komitet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights

17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980

e-mail yucomoffice@gmail.com

www.yucom.org.rs

I ja vidim samo ljude koji su branili svoj narod, sta su trebali da urade, da stoje i da gledaju kako Orić ubija jel da? (anonymous 21.07.2009, 11:04)

Dnevni list *Politika*:

Mixer, 21/07/2009, 14:19

A koliko je dobio Orić i Islamski teroristi s KiM za nekoliko hiljada pobijenih na svome pragu, sve žene, deca i civili. Toliko koliko su dobili takvi teroristi to je lice Haga, a i Srbije. Koliko je godina za ratne zločine i terorizam dobio u Srbiji neko ko je druge nacije, za daleko veća zlodela. Ako je taj Lukić kriv i ako je napravio nešto takvo, zaslužuje kaznu, ali u trenutnom stanju Hag nije u stanju da izriče presude, a Srbija jos manje. Ni u Srbiji ni u Hagu ne odgovara niko niti je kažnjen za ratne zlocine nad Srbima. Prema tome, jos jedna nevina žrtva Srbije je pala u ime vlade Srbije i puta u EU. Strašno je biti Srbin. Jos jedanput je Srbija pokazala da Srbima koji vole svoj narod i državu nema mesta u njoj. Ujedno data je i lekcija onima kojima u buduće može pasti na pamet ukoliko požele da brane državu i narod šta ih čeka. I Srpski sud i Hag.

Aleksandar Karinkton, 22/07/2009, 09:57

Milan Lukić je Heroj spasio je Višegrad od muslimana i muslimanskih fanatika koji su divljali ulicama gore navedenog grada čak i prolaznike turiste srpske nacionalnosti su maltretirali 90/91. Čovek totalno nevin.

YUCOM

Komitet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights

17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980

e-mail yucomoffice@gmail.com

www.yucom.org.rs

Prognoza:

U slučaju **Milana i Sredoja Lukića** se pokazalo da informisanje o prirodi i težini zločina lišeno politikantskih stereotipa, za koje se sudi pred Haškim tribunalom, izaziva najemotivnije i najljudskije reakcije javnosti i zgražavanje nad zločinom. Međutim, istrajavanjem velikog broja uticajnih političara, političkih analitičara, novinara i intelektualaca na antisrpskoj zaveri Haškog tribunala, javnost se ponovo odvraća od sagledavanja šta se zaista dogodilo i od istinskog suočavanja. Ukoliko politička elita ne prestane da koketira sa zločinom u ime srpstva, javno mnjenje u Srbiji će se delom anestetizirati, a delom će se do te mere radikalizovati da će zločini koji su učinjeni u ime političkih ciljeva postati u potpunosti prihvatljivi bez obzira koliko da su monstruozi, što pokazuju i mnoge reakcije na ovu presudu. U takvoj atmosferi teško da se može očekivati dalji razvoj demokratskih institucija i ljudskih prava.